

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/125/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118207086
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118207086.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov v konaní pred sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: E. Š., O.. XX.X.XXXX, V. O. XX, XXX XX U., právne zastúpeného: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, s.r.o., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, právne zastúpenému: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, o vydanie bezdôvodného obohatenia 582,42 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 582,42 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 582,42 €, od 11.7.2018 do zaplataenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 21.6.2018 domáhal zaplataenia sumy vo výške 582,42 € s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 8.8.2012 uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 1.700,- €, ktorý sa zaviazal žalovanému zaplatiť v 60. mesačných splátkach vo výške 63,08 €. V úverovej zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 36,45 %, RPMN vo výške 43,6 % a priemerná RPMN vo výške 19,59 %. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/, f/, j/, k/ zák. č. 129/2010 Z.z.. V súvislosti s povinnosťou žalovaného uvádzať v úverovej zmluve aj predpoklady, ktoré boli použité na výpočet RPMN, poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/7/2017, zo 6.4.2017. Aj keby úver nebol bezúročný a bez poplatkov, tak v úverovej zmluve je uvedená výška ročnej úrokovej sadzby 36,45 %, pričom priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny, pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov v auguste 2012 boli vo výške 12,12 % p.a.. Úrok stanovený veriteľom je viac ako trojnásobne vyšší a preto je absolútne neplatný. Bezdôvodné obohatenie žaloval vo výške rozdielu medzi jeho platbami, t.j. 2.282,42 € a výškou úveru 1.700,- €, teda 582,42 €.

3. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť.

4. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že z jeho strany nedošlo a ani nemohlo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu, keďže prijímal platby (splátky úveru) žalobcu oprávnene, a to na základe platne uzavretej úverovej zmluvy a v súlade s riadne dohodnutými zmluvnými podmienkami. Skutočnosť, že uzavretá úverová zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov je tvrdená len samotným žalobcom. Žalobca toto svoje tvrdenie nepreukázal žiadnym konkrétnym rozhodnutím súdu, ktoré by

určilo, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Bezdôvodné obohatenie nadobúda charakter peňažného dlhu až rozhodnutím súdu a nie svojvoľným vyhodnotením žalobcu.

Žalovaný nepovažoval hodnotu RPMN za neuvedenú, nakoľko rozmedzie je zanedbateľné. Zákon nestanovuje, že táto hodnota musí byť uvedená len jedným konkrétnym číslom. Okrem toho žalobcovi bola zaslaná presná hodnota RPMN v závislosti odo dňa kedy došlo k reálnemu načepnaniu finančných prostriedkov.

Pokiaľ ide o ust. § 9 ods. 2 písm. f) zák. č. 129/2010 Z.z. aj keď Zmluva neuvádza presný číselný dátum ukončenia zmluvy, veriteľ použil objektívne zistiteľné kritéria, podľa ktorých spotrebiteľ musí vedieť, aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť poskytnutého úveru. Žalovaný mal za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosti podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. aj vtedy, pokiaľ veriteľ použije objektívne zistiteľné kritériá, z ktorých je nepochybne možné určiť dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru.

Pokiaľ ide o splnenie náležitosti v § 9 ods. 2 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z. , t.j. uvedenie adresy predávajúceho, žalovaný dáva do pozornosti, že predmetom žalovanej úverovej zmluvy č. 4311044148 bolo poskytnutie bezúčelového úveru. Žalovaný teda nepreplácal kúpnu cenu formou úveru žiadnemu predajcovi, preto uvedenie adresy neexistujúceho predávajúceho nie je možné. Pokiaľ mal žalobca záujem podávať reklamáciu alebo sťažnosť, mohol sa obrátiť priamo na žalovaného ako poskytovateľa úveru, ktorého adresa je uvedená hneď v úvode Zmluvy.

Pokiaľ ide o dodržanie zákonných náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. (v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia úverovej zmluvy), poukázal na rozsudok Súdného dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 vo veci C-42/15. Vzhľadom na skutočnosť, že smernica 2008/48/ES obsahuje úplnú harmonizáciu pokiaľ ide o náležitosti spotrebiteľskej zmluvy o úvere uvedené v článku 10 ods. 2, členské štáty nie sú oprávnené vo svojej vnútroštátnej úprave vyžadovať náležitosti nad rámec náležitostí uvedených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES. Žalovaný taktiež poukázal aj na novú legislatívnu úpravu, ktorú uvádza vo svojom uznesení zo dňa 22.02.2018 aj Najvyšší súd SR v konaní vedenom pod sp.zn. 3Cdo/146/2017.

Žalovaný zároveň vzniesol námietku premlčania nároku z dôvodu uplynutia trojročnej premlčacej doby. Žalobca realizoval poslednú splátku dňa 16.7.2013 a od tohto dátumu je Zmluva doplatená a ukončená.

5. Súd vykonal dokazovanie listinami (úverová zmluva, úverové podmienky, prehľad platieb k úveru) pričom zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 8.8.2012 uzavreli strany konania Úverovú zmluvu č. 42008012391, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.700,- €, ktorý mal žalobca uhradiť formou 60. splátok po 63,08 € mesačne. Úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 36,45 % ročne, údaj o RPMN bol v zmluve uvedený vo výške 16,8 %. Podľa zmluvy mal žalobca zaplatiť celkovú čiastku vo výške 3.784,80 €. Lehota splatnosti bola dohodnutá na 60 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci. Prvá splátka bola splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru, dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok bol vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná práv splátka.

7. Žalobca po poskytnutí úveru uhradil 11 splátok a sumu 1.588,54 € dňa 16.7.2013. Celkovo tak zaplatil sumu vo výške 2.282,42 €

8. Na základe zisteného skutkového stavu súd vec takto právne posúdil:

Podľa 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, každý z účastníkov si môže vymieniť odstúpenie od zmluvy a dojednať pre ten prípad odstúpené. Kto zmluvu splní aspoň sčasti alebo prijme hoci len čiastočné plnenie, nemôže už od zmluvy odstúpiť, ani keď poskytne odstúpené.

Podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch účinného v čase uzavretia Zmluvy, zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 9 ods. 1 cit. zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 cit. zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 cit. zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

9. V prejednávanej veci sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo na strane žalovaného vzniknúť tým, že prijímal plnenia z titulu úrokov a poplatkov, aj keď zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov, teda plnenie, ktoré žalobca uhradil nad rámec istiny úveru sa má považovať za bezdôvodné obohatenie. Žalovaný namietal, že záväzkový právny vzťah bezdôvodného obohatenia vznikne len za splnenia zákonných predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby, protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje určitú inú osobu a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovú ujmu inej určitej osoby. Podľa žalovaného nedošlo k naplneniu týchto znakov, keďže všetky platby od žalobcu prijímal iba v súlade s riadne uzavretou úverovou zmluvou a v súlade dohodnutými zmluvnými podmienkami.

10. Zmluva uzavretá stranami konania je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou, keďže pri uzavretí zmluvy bol žalovaný v postavení dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a žalobca v postavení spotrebiteľa v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Stranami sporu nebolo spochybňované, že poskytnutý úver je spotrebiteľským úverom, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., teda úverová zmluva musí obsahovať všetky obligatórne náležitosti vyplývajúce z ust. § 9 ods. 2 cit. zákona. V zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ cit. zákona, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti taxatívne uvedené v tomto zákonom ustanovení, považuje sa za bezúročnú a bez poplatkov, a preto podľa názoru súdu, ak dlžník plní na základe takejto zmluvy, aj úroky, poplatky, prípadne ďalšie platby nad rámec istiny, možno konštatovať, že ide o plnenie bez právneho dôvodu, teda prijatím takéhoto plnenia vznikne na strane veriteľa bezdôvodné obohatenie. Z tohto dôvodu aj v prejednávanej veci, pokiaľ sú preukázané tvrdenia žalobcu o chýbajúcich náležitostiach úverovej zmluvy a napriek tomu bolo poskytnuté plnenie z jej strany žalovanému, sú splnené podmienky na vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného.

11. V zmysle § 9 ods. 2 písm. f/ cit. zákona jednou z obligatórných náležitostí je údaj o trvaní zmluvy a tiež aj termíne konečnej splatnosti. Ak sa teda v zmysle cit. zák. ustanovenia vyžaduje uviesť termín konečnej splatnosti, je potrebné tento termín uviesť jednoznačne s uvedením dátumu konečnej splatnosti a nepostačuje iba uvedenie spôsobu výpočtu tohto dátumu. Termín konečnej splatnosti musí byť určený dátumovo, aby poskytol spotrebiteľovi jasný a konkrétny údaj o konečnej splatnosti a neoponechal na spotrebiteľa, aby komplikovane počítal tento termín výpočtom počtu splátok (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 11Co/101/2013 alebo Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/211/2013). Podľa názoru súdu teda nebola splnená táto obligatórna náležitosť zmluvy. Obdobne tak s poukazom na § 9 ods. 2 písm. k/ cit. zákona chýba údaj o termínoch splátok a súdu nebol predložený žiadny dôkaz o tom, či žalobcovi bol poskytnutý nejaký splátkový kalendár. Zmluva obsahuje určenie splatnosti splátok nasledovne: „Prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky

posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúci splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka.“ Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Súdneho dvora C-42/15 zo dňa 9.11.2016. V tomto rozhodnutí Súdny dvor konštatoval, že článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok. Avšak určenie splatnosti jednotlivých splátok tak, ako sú zakotvené v zmluve, nespĺňa podľa názoru súdu jednoznačnosť a ľahkosť identifikovania splátok, ktoré bol žalobca povinný platiť.

12. Ďalšie namietané náležitosti zmluvy zo strany žalobcu sú nevyhodnotil ako rozporné so zákonom. Adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, je podľa názoru súdu, ak nie je uvedené inak, adresa dodávateľa uvedená v zmluve. Okrem toho žalovaný neposkytol úver za účelom kúpy spotrebného tovaru. Ohľadom absencie rozpisu splátok súd poukazuje na uznesenie NS SR zo dňa 29.10.2018, sp.zn. 5 Cdo 132/2017, podľa ktorého eurokonformný výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivéj splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky. Účelom predmetného ustanovenia nebolo to, aby mal spotrebiteľ už pri uzatvorení zmluvy k dispozícii v číselnom vyjadrení informáciu, aká časť bude v tej ktorej anuitnej splátke (výška ktorej je konštantná) pripadať na istinu, aká na úrok za poskytnutie úveru a aká na iné platby (poplatky). Aj podľa záverov uvedených v predmetnom rozsudku ESD, zmluva o úvere uzatvorená na dobu určitú, stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie istiny (viď bod 53 rozsudku ESD sp.zn. C-42/15). Podrobné informácie o vnútornej skladbe anuitnej splátky podáva veriteľ na žiadosť spotrebiteľa, a to bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy a vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 cit. rozsudku). Súd v tejto súvislosti tiež poukazuje aj na ďalšie uznesenie NS SR zo dňa 17.04.2018, sp.zn. 3 Cdo 56/2018.

13. Podľa ustálenej praxe súdov (napr. uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, č.k. IV. ÚS 55/2011-19, rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.apríla 2012, sp.zn. 5Cdo 26/2011) dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Je pravidlom, že súlad obsahu právneho úkonu s dobrými mravmi musí byť posudzovaný vždy, bez ohľadu na to, či bol prípadne výsledkom slobodného dojednania medzi účastníkmi zmluvy., pričom v spotrebiteľskej zmluve vždy je spotrebiteľ považovaný za slabšiu stranu. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

14. Súd poukazuje v tejto súvislosti aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.6.2016 č.k. 17Co/107/2016, podľa ktorého „úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom najvyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Súd v tejto súvislosti tiež poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak

dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ Ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, tak sa dostáva do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné (§ 39, § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka).

15. Pokiaľ ide o možnosť moderácie výšky úrokov, odvolací súd v tomto smere poukazuje na článok 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Z uvedeného článku vyplýva, že vnútroštátne súdy sú povinné iba neuplatniť nekalú podmienku, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, nemôžu však zmeniť jej obsah. Pokiaľ by vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, ktoré sú uvedené v takýchto zmluvách, mohlo by sa tým ohroziť splnenie dlhodobého cieľa uvedeného v článku 7 smernice. Táto možnosť by totiž mohla prispieť k odstráneniu odstrašujúceho účinku pre predajcov alebo dodávateľov spočívajúceho v tom, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia, keďže predajcovia alebo dodávatelia by sa totiž mohli pokúšať dotknuté podmienky používať, pretože by vedeli, že aj keby bolo rozhodnuté o ich neplatnosti, mohol by vnútroštátny súd zmeniť zmluvu v potrebnom rozsahu, a tak by ich záujmy ostali zabezpečené. Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 nemožno chápať tak, že vnútroštátnemu súdu v prípade, že zistí existenciu nekalej podmienky v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, umožňuje zmeniť obsah uvedenej podmienky namiesto toho, aby ju voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnil (rozsudok Súdného dvora EÚ C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti Joaquínovi Calderónovi Caminovi, bod 65, 69, 71). V danom prípade pre uvedenie úrokovej sadzby trojnásobne prevyšujúcej výšku priemerných úrokových mier Národnej banky Slovenska u nových obchodov, domácností, spotrebiteľské úvery, vo auguste 2012 je potrebné považovať úver za úžerný a v rozpore s dobrými mravmi.

16. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania bolo úlohou súdu posúdiť, či bola zo strany žalovaného vznesená dôvodne. V prípade práva na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje 2-ročnú subjektívnu a 3-ročnú, resp. 10-ročnú, objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, ako objektívna. Oprávnený sa dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, keď získa znalosť tých skutkových okolností, z ktorých je možné zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť.

17. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného sa žalobca podľa vlastného vyjadrenia dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v mesiaci apríl roku 2018. K tomuto svojmu vyjadreniu predložil aj prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 26.4.2018. Žaloba bola podaná na súd dňa 21.6.2018, teda v rámci subjektívnej premlčacej doby.

18. Žalovaný ako obchodná spoločnosť je poskytovateľom úverov na profesionálnej báze, je podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Zmluvné podmienky sú tvorené poskytovateľom úveru aj s dôsledkami pre navrhovateľa zmluvných podmienok. Žalovaný ako odborná organizácia pri uzatváraní zmlúv koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, prelo takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností. Žalovaný ako subjekt pôsobiaci dlhoročne na finančnom trhu mal vedomosť o tom, že nároky, ktoré si uplatňoval sú v rozpore so zákonom, nakoľko jeho zmluvy neobsahujú všetky obligatórne náležitosti. Tým, že mal k dispozícii rozsudky, ktoré to tvrdili (napr. rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 25.9.2012, sp.zn. 12C/64/2012), a napriek tomu prijal a ponechal si platby, ktoré tvorili bezdôvodné obohatenie, prejavil úmysel obohatiť sa na úkor žalobcu. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ). K uzavretiu zmluvy došlo dňa 8.8.2012 z čoho vyplýva, že nedošlo k uplynutiu desaťročnej objektívnej premlčacej doby.

19. S prihliadnutím na uvedené súd dospel k záveru, že zmluva uzavretá stranami sa má považovať za bezúročnú a bez poplatkov, a teda ak žalobca uhradil z titulu úrokov, poplatkov sumu 585,42 €, ide o plnenie bez právneho dôvodu, preto na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný v zmysle § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka vydať tomu, na úkor koho sa obohatil.

20. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

21. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

22. Pri nárokoch na vydanie bezdôvodného obohatenia lehota na vydanie tohto nároku nevyplýva z tohto právneho predpisu, preto v zmysle § 563 Obč. zákonníka povinnosť veriteľa plniť nastáva potom, čo veriteľ vyzve dlžníka na plnenie. Žalobca si uplatňoval úrok z omeškania od druhého dňa po dni doručenia žaloby, t.j. od 11.7.2018. K uvedenému dňu bola základná úroková sadzba ECB vo výške 0,00 %. Výška úroku z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§ 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z. z. v znení noviel).

23. O trovách konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že v plnej miere úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nesplní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.